

**KURSBESKRIVNING**

**AKUTSJUKVÅRD II**

**TERMIN 11**

## Välkommen till Akutsjukvård T11!

**Kursledare:** Susann Järhult, Institutionen för kirurgiska vetenskaper. Tel. 018- 61 11666

**Kursadministratör:** Isabel Eriksson Vestin. Tel 018-61 13102 [isabel.eriksson.vestin@surgsci.uu.se](mailto:isabel.eriksson.vestin@surgsci.uu.se)  
Två kursomgångar ges per termin.

### ALLMÄN INFORMATION

**Löpande information**, scheman, gruppindelning och annat kursmaterial finns på Studentportalen. Kom ihåg att använda och titta i din student-email och på Anslagstavlan på portalen om praktisk information och schemaändringar kontinuerligt.

**Omklädningsrum** finns i kulverten ing 61 och 78/79 (fr.om mitten/slutet av november 2016).

**Uppehållsrum** för universitetets studenter (läkarkandidater, sjuksköterskestudenter och biomedicinare) finns i kulverten ing 70. Där finns 2 kylskåp, 10 mikrovågsugnar, 2 diskmaskiner och 10 datorer.

**Skrivare/kopiator** finns i uppehållsrummet.

**Sjukfrånvaro/annan giltig frånvaro** skall alltid anmälas till kursadministratör, Isabel.

### Kursens mål

är att lära ut akut handläggning med patientfokus och utefter potentiellt livshotande tillstånd. ABCDE-algoritmen, stabiliserande åtgärder och vidare planering av patientens fortsatta handläggning tränas. Kursen är AT-förberedande. Föreläsningar varvas med gruppövningar, interprofessionell simulering och klinisk tjänstgöring. Samtliga moment är obligatoriskt utom föreläsningarna, vilka dock ger baskunskap för gruppövningarna. Kursen är utformad med möjlighet för studenter att utföra delar av sin verksamhetsförlagda utbildning på andra sjukhus. För mer detaljerad beskrivning, se målbeskrivning.

### Gruppövningar

Hålls med grupper om 5-8 kursdeltagare. Handläggning av en patient med akut tillstånd är huvudinnehållet i dessa praktiska moment. En student får emellanåt spela sjuk/skadad, men ”proffs-markörer” förekommer. Vid dessa övningar ska en student agera läkare och ta hand om den sjuke/skadade enligt ABCDE- eller ATLS-algoritmen. Även psykiatrisk akutbedömning skall behärskas. En handledare per grupp finns tillgänglig. Övningen sker under ca 20 min därefter diskuteras fallet och handläggningen i ca 20 min. Interprofessionell simuleringsövning (IPS) genomförs med sjuksköterskestudenter som också går sin sista termin. Andra övningar är färdighetsövningar utan markör/skadad/sjuk. Akutsjukvård på T5 har liknande inslag men hålls under T11 på en högre nivå.

### Verksamhetsförlagd Utbildning (VFU). Placering i jourlinje eller akutverksamhet.

- Akut jourverksamhet (se detaljer nedan)
- IVA-ronder. Enligt särskilt schema bokas alla in på en IVA-rond.  
Den börjar kl **07.30 (OBS!!)** på **CIVAs konferensrum, ingång 70.**
- Ambulanstjänstgöring är frivillig. Kontakta Kristofer Erling [kristofer.erling@akademiska.se](mailto:kristofer.erling@akademiska.se)

**Detaljer för VFU:** Några veckor efter kursstart tar kursdeltagarna examen från läkarprogrammet. På AT/vik är det skarpt läge med patientansvar. Det åligger varje kursdeltagare att tillse placeringar i jourlinje eller akutverksamhet för att känna sig väl förberedd inför AT. Riktlinjerna för VFU är:

- Minst **6** jourer skall genomföras. Minst **3** medicinjourer, **1** kirurgjour samt **2** ”övriga jourer”.
- Pass som är 10<sup>+</sup> timmar räknas som 2 st. jourer.
- Medicinjourer: Medicin, kardiologi, eller pediatrik (barnmedicin)
- Kirurgjourer: Kirurgi- ortopedi- eller barnkirurgi.

- Övriga jourer: T.ex psykiatri, anestesi, infektion, gyn, öron, neurologi, ögon. Det finns några fler jourlinjer också.
- Om det är en jourlinje som ni vill gå men som vi inte har ett färdigt samarbete med, går det bra ändå bara ni själva ordnar med den kontakten.
- Ni skriver upp er på lediga tider på de scheman som finns på studentportalen.

Det är önskvärt att så många som möjligt går **jourer redan innan kursstart** då det är så pass många studenter/få jourlinjer att alla inte kan gå sina pass under kursveckorna. Om ni ordnar med placering själva så går det självklart jättebra att gå jourer på **andra sjukhus**. Se bara till att få underskrift på "flitlistan".

Om du har **vikarierat som läkare** inom akutverksamhet där jourtjänstgöring ingår så kan du tillgodogöra dig detta mot uppvisande av arbetsintyg. Upp till 3 pass kan tillgodoräknas. Intyget skall innehålla tidsperiod för vikariat eller tjänstgöring, det skall tydligt framgå att jourtjänstgöring ingår och vari den bestått. Kontaktuppgifter (mail, adress och telefonnummer) till handledare eller ansvarig chef skall finnas med.

Vår grundinställning är att det i stor utsträckning är upp till varje kursdeltagare att få en utbildning som gör att hen känner sig förberedd för AT. Viss flexibilitet medges därför. I händelse av att studenter försöker komma undan med placering i stor utsträckning kan vi komma att strama åt dessa riktlinjer.

### **Regionplacering**

Studenter får gärna göra sin kliniska tjänstgöring på annat sjukhus, men får då ordna detta själva. Skriftligt intyg krävs, se ovan.

### **Katastrofkurs**

Under 2 dagar sker en obligatorisk katastrofkurs. Dag 1 sker teoretisk undervisning på Akademiska och Dag 2 praktiska övningar på Viktoria Brandstation som ligger vid början av Almungevägen vid Gnistarondellen. Varma, oömma kläder efter väder och gärna ett torrt ombyte rekommenderas. Ni transporterar er själva till Viktoria och tillbaks.

### **Examination**

Skär i form av ett praktiskt prov som även inkluderar ett teoretiskt test/examination.

### **Flitlista**

Efter varje tjänstgöringstillfälle (akuten, IVA) skall flitlistan fyllas i av handledaren. Denna ska också fyllas i av handledare vid gruppövningar. Lämnas till kursadministratör efter kursens slut.

### **Kursutvärdering**

Skär genom obligatorisk Klinik-Kurt men även muntligt.

### **Frånvaro**

Frånvaro från dagar där klinisk tjänstgöring ska utföras kompenseras med andra dagar under terminen, alt. efter terminsslutet som komplettering.

Frånvaro från gruppövningar är giltig vid sjukdom eller vård av barn. I annat fall kan övningen ev göras om vid nästa kurstillfälle, eller ev. vid extrainsatt övning. I vissa fall kan ett PM ersätta en obligatorisk gruppövning, även om denna teoretiska ersättning inte motsvarar den praktiska övningen. Efterhör med kursledning/administratör.

## MÅLBESKRIVNING

### SYFTE

Kursen är AT-förberedande och syftar till att ge läkarstudenten kunskaper och praktisk utbildning i bedömning och stabiliserande behandling, handläggning, diagnostik och vidare planering för patienter med akuta sjukdomstillstånd. Kursen innefattar patientomhändertagande såväl *innanför* som utanför sjukhus samt kunskap om de system som svarar för transport av akut sjuka/skadade patienter. Interprofessionell simulering (IPS) innebär interprofessionell teamträning av kommunikation, ledarskap och följarskap. IPS genomförs tillsammans med sjuksköterskeprogrammets sistaårsstudenter.

Repetition av tidigare inhämtade kunskaper och färdigheter, bl.a från kursen i Akutsjukvård på termin 5 och från andra i läkarprogrammet ingående kurser där handläggning av akuta tillstånd undervisas. Nya kunskaper och färdigheter kommer att förmedlas så att igenkännande av att en patient är akut sjuk och att det initiala omhändertagandet, övervakning och initial behandling av en akut sjuk befästs. Kunskap om indikationer för intensivvård, monitorering och behandling av patienter som är livshotande sjuka förmedlas. Studenten tränas i att beakta etiska, sociala, demografiska och psykologiska aspekter på sjukdomar inom ämnesområdet.

Undervisningen ska ge fördjupade kliniska färdigheter och en ökad förståelse för det breda området akutsjukvård. Kursen förmedlar ett tydligt patientcentrerat förhållningssätt i övningar och vid praktisk examination. Undersökningsteknik och handläggning av akut sjuka patienter, men också färdigheter i en del sjukvårdstekniska uppgifter, interprofessionellt samarbete, crew resource management, handhavande av teknisk apparatur etc går igenom.

Vidareutveckling av kliniska färdigheter som har betydelse för att samverka med patienter och medarbetare och leda arbete i akutsjukvård förväntas. Undervisningen syftar också till att vertikalt integrera prekliniska och kliniska kunskaper samt horisontellt integrera medicinska, kirurgiska, ortopediska med flera specialiteters kunskaper inom nyckelområden under kursen.

## Efter kursen skall studenten kunna:

### Akutsjukvård

- utifrån en differentialdiagnostisk analys kunna initiera utredning av orsaken till patientens symtom och vidta nödvändiga åtgärder.
- leda det medicinska arbetet i akuta situationer
- bedöma, stabilisera och prioritera patienter samt förstå syftet med triage
- utföra en strukturerad primärbedömning och inleda återupplivning och stabiliserande behandling enligt ABCDE- eller ATLS-algoritmen
- uppvisa ett patientfokuserat akutomhändertagande
- principer för fortsatt omhändertagande/vårdnivå efter det initiala omhändertagandet
- monitorera vitala parametrar av akut sjuk patient (eller olycksfall), även under transport
- rapportera enligt SBAR
- bedöma akuta psykiatriska tillstånd och känna till juridiskt bindande intyg för fortsatt vård
- kunna redogöra för patofysiologi, bakomliggande mekanismer och initial behandling utifrån följande söksymptom:
  - Andningsbesvär
  - Blödningar
  - Bröstmärta
  - Buksmärta
  - Chock
  - Huvudvärk
  - Hög feber
  - Medvetlöshet
  - Olycksfall
  - Tillfällig medvetandeförlust
- redogöra för initial utredning och behandling av patientens tillstånd utifrån en sannolikhetsbedömning av möjliga orsaker till söksymptomen ovan och därmed undvika för tidig diagnosättning.
- redogöra för initial handläggning inklusive fortsatt övervakning samt patofysiologi och diagnostik av de vanligaste orsakerna till medvetandesänkning och intoxication
- redogöra för principerna av arbete och kommunikation i team
- kunna redogöra för begreppet ”the golden hour”
- förklara och samråda kring handläggning och bedömning med patienter och medarbetare
- kommunicera med patient, anhöriga och medicinsk personal
- principer för handledning av medicinsk personal

### Prehospital sjukvård

- ambulansverksamhetens roll i den akuta vårdkedjan samt vilken kompetensnivå som finns bland ambulanspersonal
- vilken övervakningsutrustning samt vilka behandlingsmöjligheter som finns i ambulanserna
- arbetssätt på olycksplats samt vid akuta sjukdomstillstånd enligt ABCDE
- reflektera över risker vid planerade patienttransporter

### Intensivvård

- indikation för intensivvård och när intensivvård inte är indicerad.
- beskriva de vanliga metoderna (inklusive normalvärden) att bedöma cirkulationen som bestämning av hjärtminutvolym, fyllnadstryck, blodtryck, benlyft och

- artärtrycksvariationer
- indikationerna för och riskerna med central venkaterisering
  - bedöma en artär- och vengas (normal, hypoxemi, respiratorisk och metabol acidosis) och föreslå behandlingsåtgärder.
  - övergripande beskriva hur en respirator fungerar och ange normala andetagsvolymer och andningsfrekvens samt veta skillnaden mellan invasiv och non-invasiv respiratorbehandling.
  - diagnosticera sepsis och initiera den initiala behandlingen vid septisk chock (antibiotika, vätska, syrgas) och veta verkan av de vanliga inotropa och vasoaktiva läkemedlen.
  - principerna för när den livsuppehållande behandling bör fortsätta/avbrytas.
  - rutiner för hygien och att förhindra smittspridning mellan personal och patienter.

## **Innehåll**

Huvudavsnitt:

Repetition och fördjupning om

- ABCDE
- Omhändertagande av traumafall enligt ATLS
- Intoxikationer
- Söksymtom

En Introduktion om katastrofplan

Praktiska övningar/demonstrationer i

- Omhändertagande av akut sjuka patienter på och utanför akutmottagning.
  - Traumapatienter (traumascenario) och avancerad HLR
  - Patienter med andra söksymtom (andnöd, bröstsmärtor, buksmärtor etc).
- Ledarskap och teamarbete
- RSI, CVK, koniotomi/fri luftväg